

dones periodistes



calendari 2002

Aquest calendari 2002, editat per l’Institut Català de la Dona, està dedicat a les dones periodistes. Com en edicions anteriors, només s’ha pogut incloure dotze dones, una per cada mes de l’any, i això fa que moltes altres s’hagin de quedar al calaix.

No obstant això, aquestes dotze dones són una representació prou significativa de totes les altres que també es van dedicar professionalment al periodisme. Una professió que sovint ha estat dura i difícil per a les dones, i dins de la qual han hagut de lluitar per tal de fer possible que la visió i l’opinió de les dones, de totes les dones, fos present als mitjans de comunicació.

Enguany, com ja es va fer l’any passat, aquest calendari es presenta en un format que permet conservar, com una fitxa, la ressenya biogràfica i la imatge de les dones que hi figuren, només cal retallar la part inferior de cada full i plegar-lo per la meitat; el primer full serveix de coberta i d’índex d’aquest bloc de fitxes de “dones periodistes”.

A més, el calendari d’enguany va acompanyat d’un “Fitxer de dones il·lustres”, dins del qual, un cop muntat, es poden guardar les fitxes, les d’aquest any, les de l’any passat de “dones pedagogues”, i les que s’editaran els propers anys. Les persones que ho desitgin podran, doncs, col·leccionar any rere any la informació i les imatges que s’editin.

dones periodistes

- Mercè Vilaret Llop
- Irene Polo Roig
- Anna Murià Romaní
- M. Matilde Almendros Carcasona
- Anna Maria Martínez Sagi
- Llucieta Canyà Martí
- Dolors Palau Vacarisas
- M. Luz Morales Eguiluz
- Rosa Maria Arquimbau
- Maria del Carme Nicolau Massó
- Montserrat Roig Fransitorra
- Maite L. de Goicoechea Rechama

GENER 2002

01 02 03 04 05 06
07 08 09 10 11 12 13
14 15 16 17 18 19 20
21 22 23 24 25 26 27
28 29 30 31

Mercè Vilaret Llop



Mercè Vilaret va ser una de les primeres realitzadores durant el franquisme. La seva feina professional la va dur a terme a TVE a Catalunya, entitat on va començar a treballar l'any 1964, primer com ajudant i a partir de 1971 com a realitzadora.

Era defensora de la televisió com a servei públic, d'una televisió amb independència econòmica i política i opinava que la guerra d'audiències no era el criteri que havia de privar en els mitjans públics: "La potinèria no s'ha d'imposar mai a favor de l'audiència".

Mercè Vilaret va fer reportatges, documentals, musicals, dramàtics i retransmissions en directe. Cal destacar la sèrie documental *Cuestión urgente*, on va fer més de dos centenars de reportatges, *Mujeres para una época*, 1984, *Fueron primera página*, sèrie de 13 capítols realitzats el 1986, *Terra d'escudella*, programa infantil, i diversos monogràfics sobre personatges, entre d'altres, un dedicat a l'escriptora Montserrat Roig. No sempre podia triar els temes però, fins i tot en els programes d'encàrrec, la seva mirada particular, el seu rigorós i innovador tractament els feia sempre interessants, com ara el programa *Barberà, Barberà*, 1992, sobre la Fira d'Abril de Barcelona que abordà, lluny de tot tipisme o folklorisme, des de la perspectiva de la vida dels immigrants a Barcelona. En la mateixa línia cal destacar *La Mina, un barri entre fronteres*, realitzat el 1989.

Li van atorgar el premi Ciutat de Barcelona, en l'apartat de Televisió, l'any 1978, va ser professora de televisió a la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El 21 d'octubre de 1993, de bon matí, quan entrava als estudis de TVE a Catalunya, a Sant Cugat, morí d'una embòlia. Tenia 50 anys i n'havia viscut 30 intensament dedicada a l'activitat professional.

FEBRER 2002

01 02 03

04 05 06 07 08 09 10

11 12 13 14 15 16 17

18 19 20 21 22 23 24

25 26 27 28



Irene Polo Roig

Cosmopolita, moderna i progressista, és un exemple del que va significar per a l'època el periodisme ambiciós i innovador. Aquesta barcelonina, quan encara no tenia 20 anys, ja escrivia a la premsa. En un article del 23 de juliol de 1930, a la revista *Imatges*, titulat "La dona que treballa a l'Exposició" explica: "Carme Karr, que ve a ésser la Sylvia Pankhurst espanyola n'ha fet de molt bo. Excel·lent: ha muntat a l'Exposició, en un dels seus palaus, un certamen del treball de les dones de tota Espanya". I continua, en un to àgil i directe l'entrevista a Carme Karr on la periodista la increpa amb preguntes incisives per tal de desfer prejudicis comuns a l'època.

El mateix any 1930, va col·laborar al *Setmanari Gràfic d'Actualitat* i, també, al setmanari madrileny *Mundo Gráfico*, entre d'altres. Va ser redactora de *L'Opinió*, 1933, del setmanari *La Rambla* i del diari de tarda, *Última Hora*, 1935. D'Irene Polo, a més del compromís amb la seva professió —va ser vicesecretària de l'Associació Professional de Periodistes—, s'ha de subratllar la seva audàcia, car de la mateixa manera que s'introduïa al fons de les mines de Súria, es camuflava entre un grup de feixistes que anava a Madrid per a una concentració o se n'anava a les assemblees dels sindicats. Va conrear tots els gèneres: l'opinió, el reportatge social, la crònica política i va innovar el gènere de l'entrevista amb tècniques que presagiaven la immediatesa de la ràdio i la televisió

El 10 de gener de 1936, s'embarcà cap a Amèrica com a secretària general, directora artística de la posta en escena i cap de premsa de la companyia de Margarita Xirgu. La periodista ja no va poder tornar. S'instal·là a Buenos Aires, on va aconseguir portar la mare i les germanes, però a partir de 1941 va entrar en una etapa de gran desànim i depressió que la va portar a posar fi a la seva vida, el 3 d'abril de 1942, quan tenia 33 anys.

Fotografia: Irene Polo Reig amb Buster Keaton. *Imatges*, 3 de setembre de 1930

MARÇ 2002

01 02 03

04 05 06 07 08 09 10

11 12 13 14 15 16 17

18 19 20 21 22 23 24

25 26 27 28 29 30 31



Anna Murià i Romaní

Anna Murià i Romaní va néixer a Barcelona, l'any 1904, va estudiar a l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona i va fer el batxillerat nocturn a l'Ateneu Enciclopèdic Popular.

Les seves col·laboracions escrites s'inicien a *La Dona Catalana*, revista de la que n'era director el seu pare. Abans de la proclamació de la Segona República, el 1930, treballà a *La Nau*, com a responsable de la secció La llar i la societat i, l'any següent, col·laborava a la pàgina femenina del setmanari *La Rambla*, amb reportatges i entrevistes i alguna crònica d'esport femení, doncs l'Anna Murià va ser secretària del Club Femení i d'Esports i responsable també del seu butlletí. Durant la Guerra Civil, Estat Català es va apropiar del *Diari de Barcelona* i Anna Murià va escriure en aquest rotatiu una seixantena de textos, la majoria sota les seccions de Lletres i Les obres de la Revolució, però també hi va publicar entrevistes i reportatges. El 1938, va ocupar la direcció del *Diari de Catalunya*: "En agafar la direcció tenia la voluntat de fer un diari d'impacte i molt directe", explica.

El 1939, marxà cap a l'exili, primer a França, on va anar a parar a Roissy-en-Brie amb un grup d'intel·lectuals. Allí es va trobar l'Agustí Bartra, amb qui es va casar, i va establir una forta amistat amb la Mercè Rodoreda que continuà en forma de cartes quan Anna Murià emprengué el camí d'Amèrica. A la República Dominicana va sobreviure fent d'esteticista durant uns quants mesos, després a L'Havana, on una llei no permetia treballar els estrangers i, finalment, arribà a Mèxic, país on va residir, fins a la seva tornada a Catalunya en la dècada dels setanta. Anna Murià continuà les seves col·laboracions a *Serra d'Or*, *Cavall Fort*, *Revista de Catalunya*, i ha publicat diverses obres, entre d'altres *Aquest serà el principi*, *Res no és veritat* *Alícia*, *Crònica de la vida d'Agustí Bartra*.

Fotografia: Anna Murià Romaní en primer terme, al costat de Rosa Maria Arquimbau i darrera de Ventura Gassol i del president Macià, a l'Estadi de Montjuïc, el 1932. Arxiu Anna Murià.

ABRIL 2002

01 02 03 04 05 06 07
08 09 10 11 12 13 14
15 16 17 18 19 20 21
22 23 24 25 26 27 28
29 30



M. Matilde Almendros Carcasona

Maria Matilde Almendros Carcasona va saber compaginar les seves dues grans passions el teatre i la ràdio. Va començar a fer teatre a la seva ciutat natal, Manresa, quan tenia 13 anys, mentre estudiava a l'escola d'Arts i Oficis i treballava en una fàbrica de sabates.

El 1940, poc després de la guerra, va fer la primera aparició radiofònica a Ràdio Club Manresa, quan ja actuava com a primera actriu del teatre Apolo de la capital del Bages. Els seus dots interpretatius no van passar desapercebudes i l'any 1952, actuà al Romea de Barcelona, en l'obra d'en Josep Maria de Sagarra *L'amor viu a dispesa*, en companyia de Maria Vila i Emília Baró.

Va ser justament al Romea que en Joan Viñas la convenç per fer ràdio-teatre. A partir d'aquest moment, la seva dedicació radiofònica no va tenir fi. En aquella època "era molt difícil que una dona fes un programa sencer. No se'ls acudia als directius", amb tot, va crear o participar en els millors programes de Ràdio Nacional. El primer, va ser *Fantasía*, amb Maruja Fernández. Però el programa que més renom li va donar va ser *España para los españoles*, que es va emetre diàriament des del 1964 fins al 1978.

Tant a la ràdio com a la televisió ha estat una de les pioneres del català. Va participar en els programes *Paraula i pensament*, *La Veu de la Sardana* i *Novel·la*. I estrenà Ràdio-4, la primera emissora en català, l'any 1977, amb el programa *Temps obert*.

Maria Matilde Almendros va rebre diversos premis de teatre i de ràdio. Un dels últims va ser la Creu de Sant Jordi. Poc després manifestava: "La Creu de Sant Jordi és molt important i el més recent però el major premi és poder estar en contacte amb el públic i que en escoltar la meua veu diguin: "Aquesta és la Maria Matilde Almendros".

Va morir a Barcelona el 15 de desembre de 1995, als 73 anys, sabent que la seva veu inconfusible havia quedat en la memòria de diverses generacions.

MAIG 2002

01 02 03 04 05
06 07 08 09 10 11 12
13 14 15 16 17 18 19
20 21 22 23 24 25 26
27 28 29 30 31

Anna Maria Martínez Sagi



Aquesta dona és potser la que millor encarna entre les seves contemporànies l'esperit renovador que la República va significar per a l'univers femení. Va néixer a la dreta de l'Eixample de Barcelona, el 1907, en el si d'una família burgesa, que li va permetre conrear les seves capacitats, que tant s'orientaven cap a l'esport com a la creació artística o el treball intel·lectual.

Als 20 anys ja col·laborava a *Las Noticias*, a *La Noche* i a la revista *Mujeres*, iniciant una dedicació professional que l'any 1932 li va permetre independitzar-se de la família en entrar a treballar en el servei de premsa de l'Ajuntament de Barcelona. Va publicar, al setmanari *La Rambla* i a la revista *Crònica*, entrevistes a personalitats de la cultura, articles sobre el dret al vot o el divorci, reportatges sobre les professions femenines, va fer crítica teatral, i també, crònica esportiva.

Amb la seva empenta va contribuir a la fundació del Club Femení i d'Esports, on practicava l'esquí i el tennis —va quedar subcampiona amb Lili Álvarez—, a més de guanyar el campionat d'Espanya de javelina i ser la capitana de l'equip català d'atletisme l'any 1931.

Integrant del Front Únic Esquerrista de Catalunya, quan va esclatar la guerra va anar al front com a corresponsal. Enviava les seves cròniques al rotatiu barceloní *La Noche* i al diari *El Tiempo*, de Bogotà.

Als 22 anys publica *Caminos*, el seu primer poemari, que li va proporcionar una certa fama. Dos anys més tard apareix *Inquietud*, i aquí s'estronca la bibliografia de l'autora, fins l'any 1969, al retorn d'un llarg exili, quan va publicar l'antologia poètica *Laberinto de presencias*. Va trobar-se amb un país desconegut que li retornava un injust oblit.

Encara viuria més de 30 anys, entre Mallorca i Barcelona, primer, després a Moià i, finalment, a Santpedor, on va morir a l'edat de 93 anys.

Fotografia: Arxiu familiar

JUNY 2002

01 02

03 04 05 06 07 08 09

10 11 12 13 14 15 16

17 18 19 20 21 22 23

24 25 26 27 28 29 30



Lluçietà Canyà Martí

Aquesta "eterna criatura empordanesa", com la retrata Josep Maria de Sagarra; aquesta "simpàtica, franca, enraonadora... i tràfec", com la defineix Mercè Rodoreda, en una entrevista a *Clarisme* (1934); aquesta dona va néixer a La Bisbal de l'Empordà el 1907.

Quan tenia 20 anys va entrar a la redacció de *La Veu de Catalunya* per diferents motius: la seva vinculació a la Lliga Regionalista, la incipient necessitat de les diverses formacions polítiques d'influir en les dones i, sobretot, per la seva capacitat expressiva i divulgadora.

Des de la secció diària, *Món Femení*, va polemitzar amb personatges i institucions, com Domènec de Bellmunt per la iniciativa de la festa de les modistes; amb Enriqueta Sèculi, promotora del Club Femení i d'Esports, a qui va convèncer que afegís la i al nom per poder-hi enquibir la tasca cultural. Va entrevistar personatges del món polític i cultural, tant català com de fora, com la doctora Montessori, la poeta Alfonsina Storni o la política Margarita Nelken, amb qui es va estrenar com a entrevistadora.

La seva desimboltura i simpatia la van convertir en un personatge molt popular que donava conferències i col·laborava en revistes com *Joventut Catalana*, *D'Ací, d'Allà*, entre d'altres. En els seus escrits no s'estava de proclamar-se feminista, tot i que sempre hi afegia que calia conservar la feminitat.

Autora de *L'etern femení*, que va obtenir molt bona acollida i es va seguir reeditant després de la guerra, va publicar *L'etern masculí* (1957) en el que fa extensius als homes els consells per assolir l'harmonia conjugal. L'escriptura teatral també la va temptar i ja el 1936 va publicar l'obra en vers *L'estudiant de Girona*. L'any 1954 va aparèixer la comèdia *L'amor té cops amagats*, però, després, es va anar apagant fins que va morir a Barcelona l'any 1980.

JULIOL 2002

01 02 03 04 05 06 07

08 09 10 11 12 13 14

15 16 17 18 19 20 21

22 23 24 25 26 27 28

29 30 31



Dolors Palau Vacarissas

La periodista Dolors Palau, quan era responsable de l'àrea de cultura i espectacles de l'Agència EFE a Barcelona, explicava que el que més li agradava era fer entrevistes a personatges relacionats amb la cultura perquè donaven un caire més humà i lúdic al seu treball. "És fàcil trobar un aspecte diferent a cada personatge, i trobar una via per a desmitificar els intocables de la cultura, o comprovar que darrere de l'escriptor o l'artista hi ha una persona", deia convençuda.

La cultura apassionava la Dolors Palau i en la seva vida professional s'hi abocà de diferents maneres, primer fundant la llibreria El Mirall, situada al carrer Provença de Barcelona —una de les llibreries que més atacs va rebre de la ultradreta—, i després, dedicant-se a aquest tema com a periodista. Havia nascut a Terrassa el 15 de març de 1948 i estudià periodisme a Barcelona i Pamplona. Professionalment començà a exercir-lo en la secció de Cultura del *Diari de Barcelona*, durant la seva etapa autogestionària. S'havia incorporat al diari el 21 d'octubre de 1980 i, aviat va ser elegida pels companys i companyes com a responsable d'aquesta secció. Dolors Palau havia estat també una de les promotores i col·laboradores de les pàgines feministes que publicava el rotatiu, doncs ella des de la seva responsabilitat professional sempre va donar suport i difusió al moviment feminista i a totes les activitats creatives de les dones.

Pocs dies després de deixar el rotatiu barceloní, el 15 de març de 1984 s'incorporà a l'agència de notícies EFE. Hi va treballar gairebé cinc anys com a responsable del departament de Cultura i Espectacles. També va col·laborar a *Liberación* i *Europa Viva* i coordinà la secció de cultura de la revista *El Temps*, editada a València. El mes de juny de 1989 va entrar a treballar com a cap de la secció de Cultura al diari *AVUI*, on va ser fins que va morir, el 20 de gener de 1990, quan encara no havia complert 42 anys.

AGOST 2002

01 02 03 04
05 06 07 08 09 10 11
12 13 14 15 16 17 18
19 20 21 22 23 24 25
26 27 28 29 30 31



María Luz Morales Eguiluz

María Luz Morales va ser la primera directora d'un diari de gran abast, concretament de *La Vanguardia*. Havia nascut a la Corunya el 1892 i de molt jove va venir a viure a Barcelona. Inicià les seves col·laboracions periodístiques a *El Hogar y la Moda*, publicació de la qual va arribar a ser-ne la directora. L'any 1923 publicà el seu primer article a *La Vanguardia*, on va entrar com a redactora en plantilla. S'especialitzà en la crítica teatral i cinematogràfica i, en ocasions, quan publicava en altres diaris i revistes, com a *La Noche* o amb català a *Imatges*, signava amb el pseudònim de "Felix Centeno". També col·laborava al diari madrileny *El Sol* i al setmanari *Lecturas, Films Selectos* i *Mediterráneo*, entre d'altres. L'any 1936 va ser nomenada directora de *La Vanguardia*. Era la primera vegada, en tot l'Estat, que una dona arribava a la direcció d'un rotatiu d'aquestes característiques. Després de la Guerra Civil, aquest càrrec li costà un curt període d'empresonament i la marginació de tota activitat periodística. Llavors va tornar a fer servir el pseudònim, però com "Felipe Centeno". Un cop rehabilitada — no se li va atorgar el carnet de premsa fins el 1948 — es vinculà al *Diario de Barcelona* com a crítica teatral, comentarista de moda i articulista, fins a la seva jubilació. També va col·laborar a *El Noticiero Universal* y *La Hoja del Lunes*. Va ser directora de l'enciclopèdia *Universitas*, de l'Editorial Salvat i creà el seu propi segell editorial, *Surco*. Com assagista va escriure, entre d'altres, *El Cine*, una història en III volums. I *La Moda. El traje y las costumbres en la primera mitad del siglo XX*, publicat per l'Editorial Salvat, on tractà el fenomen de la moda com a fet cultural i sociològic.

"No he querido ser otra cosa que esto que humildemente soy: simple y llanamente periodista", escrivia a *Alguien a quién conocí*, publicada el 1973. Va poder rebre el reconeixement social i molts premis abans de morir, a la ciutat on havia treballat sempre, a l'edat de 82 anys.

SETEMBRE 2002

01

02 03 04 05 06 07 08

09 10 11 12 13 14 15

16 17 18 19 20 21 22

23 24 25 26 27 28 29

30



Rosa Maria Arquimbau

En el pròleg a la novel·la *Home i dona* (1936) se'ns presenta Rosa Maria Arquimbau amb aquestes paraules: "Als 13 o 14 anys va començar a escriure algun conte, que publicava en revistes literàries, que sortien en aquella època. Més tard va col·laborar a gairebé tots els diaris i setmanaris de tendència esquerrana i el 1929 va publicar la seva primera obra: un llibret de contes titulat *La dona dels ulls que parlen*".

L'any 1930 escriu un seguit de reportatges de caire social a la revista il·lustrada *Imatges*. L'any següent col·labora al setmanari *La Rambla*, on firma una columna nomenada *Films & Soda*, des de la que comenta, sovint amb ironia, els canvis que estan protagonitzant les dones. Els seus articles van provocar més d'una polèmica amb els diaris de caire conservador. A *La Rambla* hi va publicar també un seguit d'entrevistes en les que, de manera original, ometia la pregunta o bé introduïa escenes i fragments de diàlegs.

El periodisme i la literatura no la van apartar de la política ni del feminisme. Va participar en la campanya de recollida de signatures femenines a favor de l'Estatut i va impulsar l'agrupament de les catalanes a favor del vot femení. Va ser presidenta del Front Únic Femení Esquerrista, creat el 1932, a més de militant d'Esquerra Republicana.

Durant els anys de la República va escriure *Història d'una noia i vint braçalets* (1934), *Es rifa un home* (1935) i l'any 1938 va estrenar la peça teatral *Maria la Roja*, que ella va qualificar com de reportatge, doncs l'acció transcorria en una presó de dones a París.

L'any 1957, va publicar la comèdia *L'inconvenient de dir-se Martines*. Cap als anys setanta va tornar a aparèixer al panorama literari amb *La pau és un interval* (1970), i l'any següent, amb *Quaranta anys perduts*. Va morir a Barcelona, l'any 1992, a l'edat de 82 anys.

Fotografia: Dinar en homenatge a l'escriptora i periodista Rosa M. Arquimbau (Barcelona 1934).
Arxiu fotogràfic revista *Capçalera*

OCTUBRE 2002

01 02 03 04 05 06
07 08 09 10 11 12 13
14 15 16 17 18 19 20
21 22 23 24 25 26 27
28 29 30 31



M. del Carme Nicolau Massó

Maria del Carme Nicolau Massó va treballar, durant la dècada dels anys trenta, en els serveis informatius d'un nou mitjà de comunicació, la ràdio i, concretament, a Ràdio Barcelona.

Des del 1932 anava diàriament als locals de l'emissora a Barcelona, situats al carrer Casp. No era la primera dona que hi col·laborava. Abans, l'havien precedit Maria Sabater locutora des de l'any 1926, quan hi havia 80.000 aparells i mig milió de persones que escoltaven la ràdio a Catalunya. En la dècada dels anys trenta, d'altres dones fan costat a Carme Nicolau, les locutores Carme Martínez Illescas i Rosa Coto Xifreu o Amàlia d'Isaura, Rosalia Rovira i Paquita Boris, de Ràdio Associació, a més d'auxiliars tècniques, administratives, telefonistes i secretàries.

Durant l'etapa republicana es suprimeix la censura imposada durant la dictadura i els serveis informatius van prenent cada vegada més protagonisme.

La Paraula, va ser el primer diari parlat i Maria del Carme Nicolau Massó va formar part de l'equip de periodistes que diàriament el preparaven. El programa s'emetia nou vegades al dia en diferents franges horàries, entre d'altres, obria les emissions de Ràdio Barcelona a les 7,15 hores i les tanca a les 24 hores.

Carme Nicolau, nascuda a Barcelona el 1902, també va fer col·laboracions per a la revista *Art Novell*, el 1923, més endavant va ser redactora de *La dona catalana* i va fer crítica literària a *Mirador*. Va escriure la novel·la *Cau Roig* i alguns contes infantils publicats abans del franquisme. Amb Aurora Bertrana va fundar, l'any 1937, la col·lecció de narrativa Novel·la femenina. Després de la Guerra Civil s'exilià a França i al seu retorn a Catalunya va fer guions per a la ràdio.

Fotografia: Maria del Carme Nicolau Massó amb altres companyes i companys dels serveis informatius de Ràdio Barcelona. *Ràdio Barcelona*, 7 de novembre de 1936.

NOVEMBRE 2002

01 02 03

04 05 06 07 08 09 10

11 12 13 14 15 16 17

18 19 20 21 22 23 24

25 26 27 28 29 30



Montserrat Roig Fransitorra

Va néixer el 1946 a l'Eixample de Barcelona, en una casa amb jardí. Llicenciada en Filosofia i Lletres va començar aviat a escriure i a publicar. Ella explicava que va entrar a l'assemblea d'intel·lectuals que es van tancar a Montserrat com a llicenciada i en va sortir escriptora, ja que allí es va assabentar que li havien concedit el Premi Víctor Català (1970).

La popularitat i el reconeixement al seu talent li arriba amb la sèrie *Personatges*, de 26 capítols, emesa per TVE (circuit català). També hi va contribuir —segur que involuntàriament— la censura que el director general de TVE va imposar en alguns capítols d'aquestes entrevistes. Una segona sèrie de 26 entrevistes *Los padres de nuestros padres*, emesa el 1984 i una tercera, *Búscate la vida*, conformen una trilogia que dedica a les dues generacions que l'han precedit i a la que la segueix.

De 1974 fins 1977 publica un article setmanal a *Mundo Diario*. Després, el 1984, col·labora a *El Periódico* amb una columna diària que es deia "Un pensament de sal, un pessic de pebre", un títol que mantindrà a l'*Avui* i des del que seguirà publicant puntualment fins al dia de la seva mort.

El seu compromís polític i les seves arrels la van portar a "descobrir" pel gran públic als personatges que havien jugat un paper important durant l'època de la República i de la Guerra Civil. Aquest delit per rescatar la memòria històrica de l'oblit imposat per la dictadura la van dur fins els republicans empresonats als camps d'extermini nazi. D'aquesta recerca en surt *Catalans als camps nazis*, un exemple de periodisme d'investigació.

Va viatjar molt i sempre amb la mirada atenta per descriure i reflectir el dolor i la injustícia. Va rebre molts premis literaris i va morir el 10 de novembre de 1991, quan es trobava en el punt dolç de la seva carrera literària i periodística.

Fotografia: Pilar Aymerich

DESEMBRE 2002

01

02 03 04 05 06 07 08

09 10 11 12 13 14 15

16 17 18 19 20 21 22

23 24 25 26 27 28 29

30 31



Maite L.
de Goicoechea Rechama

Ben aviat Maite L. de Goicoechea va demostrar el seu amor a les lletres. Al col·legi de Tudela, ciutat on va néixer el 1946, ja destacava com la millor alumna de redacció. Però no va ser fins uns quants anys més tard que s'hi va dedicar professionalment. Primer va estudiar Secretariat.

Va venir a Barcelona en casar-se i hi va cursar Filosofia i Lletres. Més tard es va matricular a Ciències de la Informació, també a la Universitat Autònoma, en la primera promoció de periodistes que sortien d'aquella facultat i de tot Catalunya. Mentrestant, va tenir dos fills, un noi i una noia.

Un tret que la distingeix des de sempre és el seu compromís amb el moviment feminista, no només amb militància activa, sinó també professionalment. La seva col·laboració a les pàgines de *Vindicació Feminista* des de la seva fundació, l'any 1976 fins a la desaparició de la publicació, tractant temes laborals, encara és un exemple de rigor i combativitat en la lluita per obtenir una consideració digna per a les treballadores.

Durant vuit anys, va treballar a la revista *Dunia*, a la dècada dels vuitanta. Des d'aquesta publicació va saber donar una altra visió dels temes tradicionalment femenins, afavorint una imatge més actual de les qüestions de gènere. També va ser cap de redacció de la revista *Práctica*. En els últims anys va treballar per a una agència i com a *freelance* per a diferents mitjans. Es va integrar a l'Associació de dones periodistes de Catalunya i va col·laborar assíduament en la revista de l'ADPC.

El sentit de l'humor, la solidaritat i l'energia que invertia en tots els projectes de gènere han caracteritzat la dedicació professional i la personalitat de la Maite L. De Goicoechea. Una profunda depressió li va fer perdre les ganes de viure i va morir el primer dia de desembre de 1994.

Fotografia: Arxiu familiar

© Generalitat de Catalunya
Institut Català de la Dona

© Isabel Segura Soriano
Realització dels textos i selecció de les imatges següents:
M. Matilde Almendros Carcasona, M. Luz Morales Eguiluz, Anna Murià Romaní,
M. del Carme Nicolau Massó, Dolors Palau Vacarisas, Irene Polo Roig, i Mercè Vilaret Llop.

© ADPC. Associació de Dones Periodistes de Catalunya
Realització dels textos i selecció de les imatges següents: Rosa M. Arquimbau , Llucietà Canyà
Martí, Maite L. Goicoechea Rechama, Anna M. Martínez Sagi i Montserrat Roig Francistorra.

Edita: Institut Català de la Dona
1a Edició: Barcelona, desembre 2001
Tiratge: 6.000 exemplars
Disseny: Mariona Garcia i Solé
Impressió: Arts Gràfiques Orient S.A.

Dipòsit legal:



Generalitat de Catalunya
Institut Català de la Dona

Viladomat 319, ent. 08029 Barcelona Tel. 93 495 16 00 Fax 93 321 61 11
icd@correu.gencat.es <http://www.gencat.es/icdona>

